

Mariánské Lázně

Kraj: Karlovarský

Správní obvod: Mariánské Lázně

Nadmořská výška: 578 m n. m.

Počet obyvatel: 11 934

Adresa URL: www.marianskelazne.cz

Okres: Cheb

GPS souřadnice: 49.964588N, 12.701182E

První pís. zmínka: 1528 (494 let)

PSČ: 353 01

Památky a zajímavosti Mariánské Lázně

Hlavní lázeňskou promenádou a významnou stavební památkou je pseudobarokní litinová kolonáda z roku 1889. K pitným kúráům jsou zde přivedeny prameny Křížový, Karolinin a Rudolfův. Nejznámějšími dalšími prameny jsou Ferdinandův, Lesní a Ambrožův.

Lázeňské pavilony jsou převážně klasicistního a novorenesančního slohu, většina domů lázeňské čtvrti nese prvky secese. V roce 1992 byly Mariánské Lázně prohlášeny městskou památkovou zónou.

Kolonáda

Novobarokní kolonádu nechal postavit v letech 1888–1889 opat kláštera Teplá místním stavitelem Johannem Koenigem podle projektů vídeňských architektů Miksche a Niedzielského. Její litinová konstrukce byla vyrobena v blanenských strojárnách knížete Salma.

Kolonáda je historickou památkou českého lázeňství, vzácným příkladem dobových staveb, jaké bývaly v minulosti v našich i zahraničních lázních a postupně byly likvidovány nebo modernizovány.

Zdejší kolonáda přežila. Cyklus nástropních fresek s motivy „Touha člověka létat“ je dílem malíře Josefa Vyleřala a bronzové reliéfy na stěnách kolonády vytvořil Antonín Kuchař.

Kolonáda spolu s pavilonem Křížového pramene a pavilonem Rudolfova a Karolinina pramene tvoří hlavní lázeňskou promenádu jejíž součástí je i slavná Zpívající fontána, která má bazén kruhového tvaru, volně vystupující z dlažby. Ve středu fontány vystupuje z vodní hladiny 12 kamenných tvarů obepínající nerezovou centrální plastiku. Kompozice z kamene a kovu tvoří motiv vodního květu, plovoucím na vodní hladině. Každou lichou hodinu zde probíhá hudební produkce doplněná ve 21 a 22 hodin scénickým osvětlením.

Lázeňské domy jsou zapsány do seznamu nemovitých kulturních památek ve městě Mariánské Lázně v okrese Cheb, jež vychází z Ústředního seznamu kulturních památek ČR.

Lázeňský dům Westend, Třebízského 342/8

Lázeňský dům Třebízský, Třebízského 118/9

Lázeňský dům Svoboda, Chopinova 393/6

Lázeňský dům Palladio, Chopinova 343/2

Lázeňský dům Gorkij, Nehrova 141/1

Lázeňský dům Pacifik, Mírové náměstí 84/1

Zotavovna Opera, Hlavní třída 70/2
Lázeňský dům Balmoral - Osborne, Hlavní třída 389/14
Lázeňský dům Chopin, Hlavní třída 47/28
Zotavovna Polonia, Hlavní třída 50/34
Lázeňský dům Bohemia, Hlavní třída 100/40
Lázeňský dům Nové Lázně, Reitenbergerova 95/4
Lázeňský dům - Centrální lázně, Goethovo náměstí 1/29
Lázeňský dům Weimar, dnes Kavkaz, Goethovo náměstí 9/15
Lázeňský dům Zelený kříž/Split, Goethovo náměstí 10/13
Lázeňský dům Jirásek/Merkur, Masarykova 25/3
Lázeňský dům Vila Lil, Anglická 336/2
Lázeňský dům Svatý Antoníček, Anglická 472/6
Zotavovna di Vittorio, dnes hotel Bellevue, Anglická 281/8
Lázeňský dům Copelie, Anglická 137/11
Lázeňský pavilón Rudolfova pramene, u železničního mostu přes Úšovický potok

Velkým komplexem lázeňských budov je Danubius Health Spa Resort Classic Collection Nové & Centrální Lázně a Konferenční centrum Casino, který od roku 2007 tvoří Nové lázně, Spolkový dům Casino, Centrální lázně a od roku 2011 též Mariiny lázně. Komplex se nachází v těsné blízkosti lázeňských parků a hlavní kolonády.

Konferenční centrum Casino je místo, kde se pravidelně konají četné kulturní akce, plesy, kongresy a slavnostní gala večery. Posledním nejvýznamnějším gala večerem byla slavnostní večere pro člena královské rodiny Jeho výsosti Prince Edwarda hraběte z Wessexu. Tradice sahá až do minulosti, kdy Casino vítalo vzácné hosty. V roce 1904 zde vystoupila česká operní diva Ema Destinová a její vystoupení vyvolalo obrovský ohlas. V roce 1946 se právě zde konal 1. mezinárodní filmový festival v tehdejší Československu, který vzbudil obrovský zájem veřejnosti. Mariánské Lázně ale nedokázaly pojmout velké množství návštěvníků, proto se druhý ročník konal v Karlových Varech, kde se koná dodnes. Sídlí zde i světoznámý Západočeský symfonický orchestr Mariánské Lázně.

Nové lázně vznikly na konci 19. století, kdy Mariánské Lázně zažívaly největší rozkvět a město začali navštěvovat bohatí návštěvníci, politici, panovníci, zámožná ruská velkoknížata i západní milionáři, se opatství rozhodlo postavit lázeňskou budovu pro prominentní hosty. Proto byly v letech 1893–1896 Nové lázně dle projektu architekta Josefa Schaffera přestavěny na luxusní lázeňskou budovu ve stylu monumentální neorenesance. Lázeňský hotel Nové lázně poskytuje léčebné procedury využívající přírodní léčivé zdroje, vodoléčbu v komplexu Římských lázní, které jsou dodnes zachovány v původním stavu z roku 1893 a doposud plně funkční. Léčba je zaměřena na nemoci pohybového aparátu a poruchy prokrvení orgánů, obezitu, nemoci ledvin a močových cest, nemoci dýchacích cest a poruchy potence.

V budově hotelu Centrální lázně jsou v provozu Staré lázně.

Mariiny neboli Slatinné lázně byly v blízkosti pavilónu Mariina pramene vybudovány v letech 1881–1882 podle návrhu architekta Friedricha Zicklera. V přízemí bylo 34 kabin slatinných koupelí se samostatnými odpočívárnami a šatnami a rozlehlá prosvětlená hala s relaxačními lůžky. Dr. Nehr, jeden ze zakladatelů

Mariánských Lázní, používal slatinu pro zábaly rukou a nohou. V roce 1903 se ze poskytovalo více než 1 000 procedur denně.

Kostely

Římskokatolický kostel Nanebevzetí Panny Marie stojí uprostřed Goetheho náměstí a patří mezi vzácné kulturní památky. Kostel byl postaven v letech 1844–1848 v historizujícím novobyzantském slohu. Plán baziliky vypracoval arch. Johann Gottfried Gutensohn z bavorského Mnichova. Stavbu realizoval tepelský klášterní architekt Anton Thurner z Přimdy za pomoci pražského stavitele a sochaře Josepha Krannera. Jeho zajímavostí je, že ke vchodu vede 33 schodů, které představují 33 let života Ježíše Krista.

Na západě, za Hlavní třídou stojí pravoslavný ruský kostel sv. Vladimíra postavený především pro lázeňské hosty z Ruska v letech 1900–1902. Po opakované finanční sbírce, iniciované zdejšími lékaři a pravoslavným knězem Nikolajem N. Pisarevským mezi srbskou a ruskou lázeňskou klientelou, vypracoval plány stavby petrohradský architekt prof. Nikolaj V. Sultanov. Interiéru dominuje bohatý majolikový ikonostas, vyrobený původně v Kuzněcovu u Tveru pro Světovou výstavu v Paříži roku 1900.

Anglikánský kostel je dílem londýnského architekta Williama Burgese, podle jehož plánů byl postaven zdejším stavitelem Friedrichem Zicklerem v roce 1879. Podnět k jeho vybudování dala Angličanka lady Anna Scott of Rodono na památku svého manžela, který zemřel v roce 1867 v Mariánských Lázních. Kostel je postaven z červených ostře pálených neomítnutých cihel podle vzoru anglických románsko-gotických venkovských staveb. Z původního vybavení interiéru je zachována pouze kazatelna a mramorová pamětní deska z roku 1911, připomínající časté návštěvy britského panovníka, krále Edwarda VII.

Evangelický kostel na Mírovém náměstí byl postaven pro evangelické lázeňské hosty v letech 1853–1857 pod patronací a za přispění pruského krále Bedřicha Viléma IV. Kostel byl vystavěn podle projektu berlínského architekta a dvorního stav. rady G. Ch. Cantiana (1796–1866), jehož pamětní deska a monogram se nacházejí v předsíni kostela. Plochostropé střídmé loďi dominuje obraz Krista v nadživotní velikosti a varhany na nichž koncertoval v roce 1923 Albert Schweitzer. Z roku 1907 pocházejí okenní vitráže, darované císařem Vilémem II.

Kostel sv. Antonína z Padovy v Úšovicích

Kostel sv. Anny v části Velká Hleďsebe

Klášter premonstrátů v Teplé byl založen v roce 1193 blahoslaveným Hroznatou, českým šlechticem. Na přelomu 17. a 18. století postavil Kryštof Dientzenhofer na místě původních gotických budov, zničených požárem, barokní prelaturu a konvent (jižní křídlo). Hospodářské budovy vznikaly postupně v 15.–19. století; knihovna a muzeum (severní křídlo) pochází z let 1902–1910.

Nejstarší, dodnes dochovanou, architektonickou částí je románsko-gotický trojlodní kostel Zvěstování Páně.

Kulturní budovy

Městské muzeum sídlí v domě, ve kterém pobýval J. W. Goethe. Expozice muzea je věnována historii lázeňství, osobnosti J. W. Goetheho a také geologickým a přírodním podmínkám v této oblasti. K muzeu také patří největší geologický park v ČR který představuje všechny geologické výskyty ve Slavkovském lese, součástí parku je také symbolický hřbitov obětem 1. sv. války a také ojedinělý

Kamenný vodopád.

Dům Chopin je druhé stálé muzeum polského velikána romantické hudby v Evropě. V roce 1823 zde Johann Wolfgang Goethe bydlel a jeho návštěvu připomíná reliéfní bronzová pamětní deska nadklenutým vchodem. Zajímavá expozice seznamuje návštěvníky s životem skladatele, s osobnostmi, které Chopin v Čechách poznal, s místy, která navštívil, a s díly, která zde zkomponoval. V přilehlém modrém salonku lze vyslechnout Chopinovu reprodukovanou hudbu. Dům je nejstarší dochovalá budova historické části města s empírovým průčelím obráceným na slunnou jižní stranu. Jedná se o významnou stavební památku z počátku 19. století a je poslední zachovanou ukázkou podoby města v době jeho vzniku. Dům byl postaven roku 1818 jako penzion pro lázeňské hosty „Zlatý hrozen“.

Městské divadlo, jehož počátky sahají až do roku 1820. Ale klasické kamenné divadlo bylo postaveno až v roce 1868, tedy krátce po vyhlášení Mariánských Lázní městem. Slavnostně bylo divadlo otevřeno 17. srpna 1868 - v předvečer narozenin císaře Františka Josefa I. Na svou dobu bylo divadlo velice moderní a mělo vynikající akustiku. V roce 1952 bylo divadlo přejmenováno na Divadlo Nikolaje Vasiljeviče Gogola u příležitosti oslav ruské literatury.

Památná místa a vyhlídky

Rohledna HamelikaPlány na stavbu rozhledny na vrchu Hamelika vytvořil architekt Fridrich Zickler. S výstavbou bylo započato v létě roku 1876 a téhož roku byla rozhledna dokončena. Na starých mapách je zanesena pod názvem Vyhlídka Františka Josefa I. Jde o kamennou válcovou věž o výšce 20 m s jediným vyhlídkovým ochozem. Ten byl původně otevřený, ale při rekonstrukci roku 2007 byla rozhledna zastřešena. Na vrchol vede 120 schodů.

Mesceryho vyhlídka se nachází na plošině nad balvanitým skalním výchozem u hotelu Royal. Na tomto místě dříve stával zdobný dřevěný pavilon. Stavba byla zřízena v roce 1850 k počtě významného hosta Mariánských Lázní - místopředsího Čech barona von Mesceryho.

Vyhlídka královny Karoly Název vznikl podle významné návštěvnice města, bavorské královny Karoly. Jednalo se vyhlídkový pavilon, který byl postaven v roce 1875 ve svahu mezi Lesním pramenem a městským hřbitovem.

Výšina Bedřicha VilémaDominantní vyhlídka se nachází na vrcholu Žižkova vrchu. Místo bylo pojmenováno na počest pruského krále Bedřicha Viléma IV., který v Mariánských Lázních pokládal v červnu 1857 základní kámen k oltáři evangelického kostela. Vyhlídku představoval novogotický pavilon s působivou sloupovou halou. Bývával odtud překrásný pohled do Tachovské brázdy a na hřeben Českého lesa. Dnes zde najdeme dřevěný altánek.

